

К. е. н., доц.. Журавка О. С.

студентка Болмат К. О.

*Українська академія банківської справи Національного банку України,
Україна*

Підходи до управління оборотними активами акціонерних товариств

Для сучасної національної економіки характерна нестабільність і висока динамічність зовнішнього середовища. Всі ці фактори надають згубну дію на фінансовий стан підприємства і змушують його керівників постійно приймати рішення в умовах невизначеності. Внаслідок цього на перший план виходять саме фінансові аспекти діяльності підприємства. Одним з таких аспектів є вартість активів підприємства та підтримання їх на достатньому рівні. Політика управління активами підприємства, у рамках його фінансової політики, формує ідеологію управління фінансами, орієнтовану на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення ефективності їх використання, і в окремому випадку - на збільшення їх вартості і вартості бізнесу в цілому. Для здійснення успішної фінансово-господарської діяльності підприємство повинне контролювати наявність в господарському обороті власних оборотних активів та раціональність їх використання. Отож, аналіз підходів до управління оборотними активами є актуальним і важливим для акціонерних товариств.

Існує безліч факторів, що впливають на структуру оборотних активів і принципи управління ними. Серед основних можна виділити сферу діяльності, стадію розвитку компанії, умови роботи з контрагентами, інфляцію, сезонні коливання попиту і конкуренцію. Збалансована система показників (ЗСП) є однією з найбільш поширених на сьогоднішній день систем управління

результативністю підприємства, оскільки інтегрує оцінку діяльності підприємства з точки зору впливу фінансових і нефінансових індикаторів, дає можливість оцінити ефективність обраної стратегії, отримати інформацію про комплексний стан суб'єкта господарювання на визначений момент часу, виявити недоліки його діяльності й оперативно відреагувати на вплив негативних чинників.

На сьогодні існує безліч схем з розроблення збалансованої системи показників на підприємстві залежно від галузі та виду діяльності, а також від специфіки організації самого підприємства. Проте, на нашу думку, для вдалого впровадження ЗСП на підприємстві слід ретельно розробити кожний з її етапів, зокрема і для діагностики ефективності управління оборотними активами підприємства [1;2].

Умовно процес розроблення системи збалансованих показників для аналізу ефективності управління оборотними активами можна представити у вигляді наступних етапів (рисунок 1).

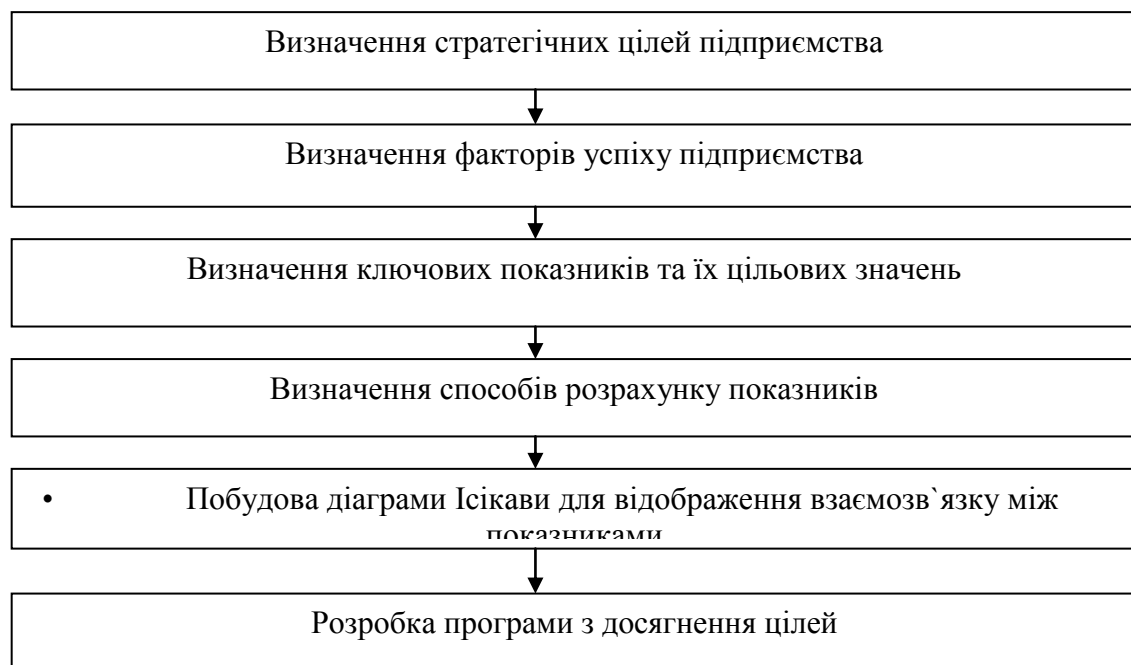

Рисунок 1 - Основні етапи розроблення ЗСП [1]

Дослідники стверджують, що основу збалансованої системи показників підприємства в цілому формують такі чотири перспективи, як фінанси, клієнти, внутрішні бізнес-процеси та навчання і розвиток [1; 3; 4; 5; 6].

В даному випадку ми вважаємо, що для проведення діагностики ефективності управління оборотними активами необхідно визначити такі основні аспекти формування ЗСП, як економічна та соціальна ефективність.

Політика управління оборотними активами визначає, наскільки підприємство готове піти на ризик виникнення збитків, пов'язаний з браком тієї чи іншої категорії оборотних активів. Це може бути ризик простоїв виробництва через брак сировини і матеріалів, ризик збитків, викликаних простроченою дебіторською заборгованістю. Для того щоб правильно оцінити подібні ризики, потрібно враховувати порушення договірних відносин як постачальниками, так і покупцями. Компенсувати ці ризики можна за рахунок створення страхових резервів. Політика управління оборотними активами компанії в першу чергу дозволяє визначити, якими мають бути ці резерви. Залежно від прийнятої політики управління оборотними активами математично обгрунтоване значення страхового запасу може бути збільшене або зменшене [2].

Підсумовуючи можна сказати, що збалансована система показників є оптимальною системою комплексного оцінювання і управління оборотними активами підприємства, оскільки дає змогу дослідити як фінансову, так і нефінансову складову. При розробці принципів управління оборотними активами слід виділити ключові фактори, які впливають на структуру активів, розрахувати потребу в кожному виді активів і оцінити ефективність запланованого обсягу оборотних коштів. Саме виявлення даних факторів і зумовлює розрахунок і аналіз показників-індикаторів дозволяє вчасно зреагувати та ліквідувати небезпечну для підприємства ситуацію. Варто підкреслити, що всі, без винятку, підприємства можуть складати власну збалансовану систему показників, залежно від того, ефективність чого вони прагнуть підвищити. Політика управління оборотними активами дозволяє

визначити страхові резерви компанії, а також базові умови роботи з постачальниками та підрядниками та не повинна переглядатися занадто часто (не частіше разу на рік). В іншому випадку можливий відтік як клієнтів, так і постачальників.

Література:

1. Гриценко Л. Л. Збалансована система показників як – інструмент оцінювання стратегій підприємства / Л. Л. Гриценко, А. В. Височина // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 3(129). – С. 161-167.
2. Как управлять оборотными активами ? Финансовый директор [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fd.ru/articles/12613>.
3. Королькова І. Щодо управління вартістю підприємства на основі збалансованої системи показників на вітчизняних підприємствах / І. Королькова, О. Королькова // Економіка підприємства. – 2010. – № 9. – С. 49-51.
4. Мельник Ю. М. Проблеми застосування збалансованої системи показників на вітчизняних підприємствах / Ю. М. Мельник, О. С. Савченко // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 1. – С. 192-203.
5. Руда Р. В. Збалансована система показників в Україні: проблеми запровадження та шляхи вирішення / Р. В. Руда // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2011. – № 4(16). – С. 170-172.
6. Чухно І. С. Визначення економічної сутності поняття «оборотні активи підприємства» / І. С. Чухно // Регіональна економіка. – 2009. – № 6. – С. 62-69.